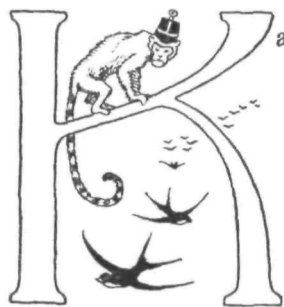

K STR:

Kakao.

akaovih dreves je več vrst, vse pa nosijo užitne plodove. Drevo je 10 do 125 m visoko, deblo ima 20 do 24 cm v premeru. Vrh je košat ter ima daleč narazen se raztezajoče vejevje. Iz jako majhnih cvetov se razvijejo kumaram ali pa bučam podobni plodovi, ki so 10 do 16 cm dolgi. Kot dozoreli so rumenkasto rdečkaste barve ter napolnjeni z mesnato kašo, v kateri se nahaja seme — kakao — nekako tako, kakor so pri naši buči pečke. Kakao ima vedno zelene liste ter rodi in cvete skozi vse leto. Njegova domovina so tropične dežele Srednje Amerike. Divje se nahaja še ob reki Amazonski.

Dandanes pa je kultiviran posebno v republiki Ekvador. Najboljše vrste ima Venezuela. V Ekvadorju raste na gorah, ki so 600 do 1000 m visoko nad morsk gladino. Tam imajo takoimenovano žetev od meseca marca do junija.

Nadalje se nahaja tudi v Braziliji, Afriki, na otoku Ceylonu in Javi. Vsega skupno se ga pridelava letno približno do 450.000 stotov.

Kakao so čislali že stari Mehikanci. Španci so se naučili pri njih delati pijačo — šokolade — ki so jo delali iz kakaovega prahu, koruzne moke in vanilije. Toda ta pijača je bila grenka brez sladkorja. Šele ko so jo osladili, je dobila prav dober okus, in tako se je tudi razširila. Leta 1520. so imeli kakao na Španskem, toda šele leta 1606. je popisal neki Carletti izdelovanje zgoraj omenjene pijače.

Ako pridenemo kakau sladkorja in drugih snovi, tedaj je prav okrepečevalna pijača, ker ima že zrnje samo 45 do 49 odstotkov masti, 13 do 18 odstotkov beljakovine in 14 do 18 odstotkov skroba. Pa tudi kot čokolada je prav priljubljen med starim in mladim svetom. Ako pa ga ne uživajo povsod tako pogosto kakor čaj in kavo, je vzrok to, da je dražji nego čaj in kava. Pridelovanje kakaaja je težavnejše, in zemlja mora biti dobra in globoka, ker raste njegova korenina kakor kol navpično v zemljo. V globočjih plasteh šele razprostire svoje koreninice.

Kako pa vzgojimo taka drevesa? Seme se vseje v gredice, ki so na senčnem kraju. Ako nimamo sence, jo moramo umetno napraviti s tem, da nasejemo drevje ali pa da kraj pokrijemo s strehami. V prst potegnemo po 30 cm na široko brazde in položimo seme (zrnje) ter nalahko pokrijemo s prstjo, to pa z listjem. Po dveh tednih, ko seme vzkali, se listje odstrani. Mlade rastlinice se hitro razvijajo in to tembolj, ako zemljo okrog njih okopavamo in plevel uničujemo. V desetih mesecih so rastlinice toliko močne, da jih lahko presadimo v plantaže, toda samo v deževnem vremenu, na kar se mora že pri setvi računati. Navadno se jih vsadi po 4-5 m narazen. Skrbeti je, da imajo rastline dosti sence. Zaradi tega se vsadi med nje banane, ki prav dobro delajo senco s svojimi širokimi listi.

Ko je rastlina dorastla 80 do 95 cm, se ji odreže vrh in vse stranske mladike razen treh, ki se nahajajo pri vrhu in so enako oddaljene druga od druge. Te pustimo rasti, da so ravno tako dolge, kakor je deblo visoko. Cvetje požene že v tretjem letu, toda to porežemo, da se drevo ohrani. Šele v četrtem in petem letu je dovolj cvetov, največ pa v dvanajstem letu.

Dorasla kakaova drevesa niso višja nego 3 in pol do 4 m. Ako jih dobro gnojimo (hranimo), dosežejo starost do 100 let. Ker pa navadno gojitelji

vedno pustje cvet in drevo izrabljajo, doseže komaj 20 do 30 let. V dobrih klimatičnih krajih dozori plod že v 7. mesecu, v slabejših do 9. meseca. Zrel plod je ali rumen ali rdeč, kakršna je pač vrsta. Navadno potem plodove zmlatijo in seme izluščijo. Seme pa dobe na ta način, da plodove vržejo v kako jamo ali jih denejo v omaro, kjer jih pustje toliko časa, da se odprejo in prevrejo. Po vretju jih pobarvajo z neko rdečo prstjo, posuše na solncu in razpošljejo. Cene so jako različne ter se ravnajo po okusu in vonju.

